

Lietuva
2050

Valstybės pažangos tarybos posėdis

LIETUVOS
RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖ

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SEIMAS

Strata

Vilnius
universitetas

Lietuvos ateities vizijos „Lietuva 2050“ svarstymas Seime

Raimundas Lopata

Seimo Ateities komiteto pirmininkas

Svarstymo apimtis

- Svarstymas vyksta visą Seimo sesiją (nuo rugsėjo mėn.)
- 12 Ateities komiteto posėdžių
- 15 papildomų komitetų (visi likę Seimo komitetai), Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisija
- 4 Ateities komiteto organizuotos diskusijos tarp politikų, ekspertų ir kitų suinteresuotų šalių
- 27 pasiūlymai iš valstybės ir akademinų institucijų, NVO, atskirų piliečių ir Seimo narių

Pasiūlymų tematika

- URM dėl globalių tendencijų analizės ir IV pažangos krypties.
- Seimo kontrolierių įstaiga dėl žmogaus teisių principo integravimo pakankamumo.
- Piliečiai, NVO dėl šeimos politikos, profesionalaus sporto, gamtosaugos, pasaulinio lygio universiteto, platesnės kultūros sampratos.
- Ekspertai dėl vertybių, piliečių ir valdžios santykio, socialinio modelio, viešųjų finansų.
- Papildomi komitetai dėl teksto struktūros, aplinkos veiksnių, vertybinių nuostatų, demokratijos, piliečių atsakomybės, mokestinės moralės, saugomų teritorijų, švietimo, mokslo, sporto, finansavimo, įgyvendinimo nuostatų, rodiklių.

Tolesnis procesas

- 2023 12 06 Ateities komiteto išvados tvirtinimas.
- 2023 12 14 svarstymas Seimo plenariniame posėdyje (planuojama).
- 2023 12 21 Seimo nutarimo priėmimas (planuojama).

Teksto pakeitimai

Seimo nutarimas

Projektas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS
NUTARIMAS
DĖL VALSTYBĖS PAŽANGOS STRATEGIJOS „LIETUVOS ATEITIES VIZIJA
„LIETUVA 2050“ PATVIRTINIMO

2023 m. d. Nr.
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, n u t a r i a:

1 straipsnis.

Patvirtinti Valstybės pažangos strategija „Lietuvos ateities vizija „Lietuva 2050“ (pridedama).

2 straipsnis.

Pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimą Nr. XI-2015 „Dėl Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ patvirtinimo“.

3 straipsnis.

1. Siūlyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei rengiant Valstybės pažangos strategiją „Lietuvos ateities vizija „Lietuva 2050“ įgyvendinančius planavimo dokumentus įvertinti:

- 1) Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. gruodžio 7 d. rezoliuciją [Nr. XIV-732](#) „Dėl Lietuvos skaitmeninės ateities transformacijos ir skaitmeninio suverenumo“;
- 2) Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. birželio 15 d. rezoliuciją [Nr. XIV-2075](#) „Dėl Lietuvos demografijos politikos ateities“.

2. Patvirtinus Lietuvos Respublikos Seimo nutarimą „Dėl Lietuvos mokslo, technologijų ir inovacijų ilgalaikės politikos vystymosi kryptių patvirtinimo“, siūlyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei jį įvertinti rengiant Valstybės pažangos strategiją „Lietuvos ateities vizija „Lietuva 2050“ įgyvendinančius planavimo dokumentus.

4 straipsnis.

Siūlyti politinėms partijoms inicijuoti nacionalinį susitarimą dėl Valstybės pažangos strategijai „Lietuvos ateities vizija „Lietuva 2050“ įgyvendinti būtinų viešojo sektoriaus išpareigojimų ir viešojo finansavimo apimčių.

Seimo Pirmininkas

Struktūriniai pakeitimai

- Siūloma atsisakyti **santraukos** ir **ateities scenarijų** aprašo, ateities scenarijus nedideliu poskyriu apibūdinti skyriuje apie globalias tendencijas (p. 14).

Įžanginiai akcentai

- Valstybės pažangos tarybos įžanginiame žodyje siūloma paminėti Lietuvos savęs apmąstymo intelektualinę tradiciją (p. 3):

Į Vakarų Europą orientuotas mąstymas apie Lietuvos valstybę turi tvirtą tradiciją. Ryžtą formuoti savosios valstybės ateitį, suvokiant ją kaip Europos dalį, liudija dar Gedimino laišakai. Lietuvos valstybės ateities vizijas kūrė ir siekė įgyvendinti pirmieji mūsų valdovai, bajorija, Abiejų Tautų Respublikos mąstytojai ir reformatoriai, tautinio atgimimo figūros, nepriklausomos Lietuvos intelektualai ir intelektualės, vėliau – Lietuvos laisvės kovų sąjūdis, išėivija ir į nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimą atvedusio Sąjūdžio kūrėjai. Jų įžvalgos ir idėjos lieka svarbios ir šiandien.

Vertybės

- Vertybių kaitą identifikuoti kaip kertinę visuomenės pažangos prielaidą, papildomai akcentuoti postmaterialių vertybių, solidarumo, atsakomybės, pilietinio aktyvumo, pasitikėjimo nuostatų ugdymo poreikį.
- Bendruomeniškumo vertybės apibrėžtį papildyti atsakomybe ateities kartoms: **savo vaikams ir jų vaikams turime perduoti išsaugotą ir praturtintą praeities kartų paveldą, nenuskurdintą aplinką, pasaulį, saugesnį ir geresnį gyventi, negu jis yra šiandien.**
- Indėlis į visuomenės vertybių kaitą – svarbi Lietuvos švietimo kaitos gairė ir iššūkis Lietuvos kultūrai plačiaja prasme: ne vien kaip kultūros sektoriui, bet kaip visuomenę siejančiai vertybių, nuostatų ir simbolių sistemai.
- Siūlomi pakeitimai vizijos tekste p. 20, 25, 28-29, 31-34, 36, 37-39

Piliečių kuriama demokratija

- Siūloma aktualizuoti Respublikos sąvoką:

Tam, kad kurtume ir atkurtume pasitikėjimą pačia valstybe ir bendrapiliečiais, Lietuva turi įgyvendinti savo kaip respublikos prigimtį – politika turi būti visuomenės bendras, viešas reikalas (lot. res publica). Be šio pasitikėjimo ir pilietinės bendrystės jausmo visuomenės sutartis tampa sunkiai įmanoma, o jos ateities perspektyvos – miglotos (p. 22).

- Piliečių dalyvavimas, atsakomybė, bendradarbiavimas, visuomenės pirmenybė prieš valdžią.
- Redakciniai pakeitimai visame tekste, ypač I pažangos kryptyje.

Švietimo misija

- Švietimo pažangos ambiciją performuluoti, vadovaujantis požiūriu, jog tam, kad būtų kaitos varikliu, švietimo raida turi pranokti visuomenės raidą.
- Mažinti techninių švietimo kaitos aspektų ir pabrėžti jo socialinę misiją

Strateginę ambiciją įgyvendinusioje Lietuvoje:

Švietimas ir mokslas išplėtoti kaip kertinė Lietuvos kultūros dalis, užtikrinanti šios kultūros ir ja grindžiamos valstybės tęstinumą, gyvybingumą ir intelektualinį savarankiškumą. Švietimas, kurio raida pranoksta bendrą visuomenės raidą, sėkmingai atlieka savo vaidmenį ir veda visuomenę pirmyn.

Visiems prieinamas kokybiškas švietimas leidžia kiekvienam išlavinti asmeninius gebėjimus, susikurti savo kaip Lietuvos piliečio kultūrinę tapatybę, atrasti ir savarankiškai bei pagal gebėjimus pasirinkti gyvenimo kelią, gyventi prasmingą gyvenimą visais amžiaus tarpsniais. Sukurta integrali ir atvira ugdymosi sistema tarnauja asmeniui: ji, suteikia laisvam žmogui būtinų akademinų žinių, kultūrinių, pilietinių, socialinių emocinių ir politinių kompetencijų, finansinį, medijų, sveikatos ir aplinkosauginį raštingumą, ugdo savarankišką, atsakingą ir su kitais gebančią bendradarbiauti asmenybę. Taip pat ji ugdo demokratijai būtiną asmens charakterį ir patriotizmą, gebėjimus ir įgūdžius, kurių reikia norint rasti savo vietą kintančiame pasaulyje ir jame klestėti <...>. (p. 28-29)

Fizinis aktyvumas ir sportas

- Nacionalinės sportininkų asociacijos iniciatyva persvarstytas sporto ir fizinio aktyvumo aspektas, jo išraišką siūloma papildyti taip:

Įgyvendindama šią ambiciją, Lietuva:

<...>

Saugiam, sveikam ir **fiziškai aktyviam** gyvenimui reikalingų sąlygų plėtros ir užtikrinimo srityje:

Stiprins gyventojų sveikatą ir sudarys sąlygas ją išsaugoti, ugdydama visuomenės sveikatos raštingumą, **sveikos gyvensenos nuostatas**, aplinkai draugiškus vartojimo įpročius ir skatindama gyventojus įsitraukti į rūpinimąsi savo bei artimųjų sveikata. Užtikrins **šiai** sveikai gyvensenai **ir fizinio aktyvumo veikloms** būtinas sąlygas – **plačiajai visuomenei ir profesionaliems sportininkams pritaikytą sporto infrastruktūrą**, darnų judumą. (p. 32)

Saiko principu pagrįsta ekonomika

- Akcentuoti ekonomikos modelio kaitą – nuo pagrįstos augimu ir vartojimu į tvarios, darnios, orientuotos į pakankamumą ir saiką

Lietuvos verslas, mokslas ir menas tvariai kuria aukštą vertę Lietuvai ir pasauliui

<..>

Gebėjimas kurti inovatyvius sprendimus **jau šiandien** reikalingas ne vien siekiant konkurencingumo – novatoriškos idėjos būtinos siekiant suvaldyti iššūkius, susijusius su globaliomis **grėsmėmis: klimato kaita, ekosistemų krize**, spartėjančia technologijų raida, augančiu demografiniu disbalansu ir **socialine nelygybe**. **Kaip ir visam pasauliui, Lietuvai reikės persiorientuoti nuo neribotu augimu ir vartojimu pagrįstos ekonomikos prie tvarios ir darnios, aplinkos apribojimų paisančios, saiko ekonomikos.**

<...>

Dėmesys pagrindiniam Lietuvos ekonomikos stiprybės ir **tvarumo** augimo šaltiniui – kuriantiems jos žmonėms – yra ekonominės politikos ambicijos pamatas. (p. 34)

Lietuvos tarptautinis vaidmuo

- Lietuvos ambicija – ne tik taisyklėmis, bet ir vertybėmis grįsta tarptautinė tvarka.
- Rytų kaimynystės demokratijų stiprinimas.
- Kolektyviniai Europos gynybos pajėgumai.
- Įsipareigojimas globaliems sprendimams.

Saugomos teritorijos

- Sutarta dėl tokių V pažangos krypties nuostatų patikslinimų:

Sugyvenimo su gamta srityje:

- *Įgyvendins nulinės taršos reikalavimus įsipareigojimus.*
- *Atsiremdama į Helsinkio konvenciją ir koordinuodama savo veiksmus kartu su kitomis Baltijos jūros regioninio šalimis, aktyviai spręs Baltijos jūros taršos klausimą. (p. 47)*

Dar diskutuojama dėl šios formuluotės:

*Atsižvelgdama į gyventojų ir bendruomenių interesus **spręs apie ~~Didins~~** realiai egzistuojančių saugomų teritorijų plotą ir sujungs jas ekologiniais koridoriais. Saugodama aplinką, orientuosis ne tik į pavienių rūšių, bet ir į ekosistemų natūralių struktūrų ir joms būdingų gamtinių procesų išsaugojimą. (p. 47) – KOMPROMISAS PO KAIMO REIKALŲ K-TO PASIŪLYMO*

ARBA

*Atsižvelgdama į **Derindama** gyventojų, bendruomenių ir viešąjį interesus spręs apie realiai egzistuojančių **efektyvią apsaugą užtikrinančių** saugomų teritorijų plotą **plėtrą** ir sujungs jas ekologiniais koridoriais. - APLINKOSAUGOS KOALICIJOS PAPILDOMAS PASIŪLYMAS*

Pamatas ir jungiamieji principai

- Siūloma patikslinti kai kurias kultūros kaip vizijos pamato apibūdinimo detales – gamtos paveldas, mokslas, dialogas tarp buvusių, esamų ir ateities kartų, vaidmuo dabarties pasaulyje (p. 20).
- Pamatinius principus pervadinti jungiamaisiais.

Vizijos įgyvendinimas

- Numatyti, kad Vizijos pažangos kryptims ir jos horizontaliesiems elementams įgyvendinti gali būti rengiamos nacionalinės darbotvarkės, apimančios įgyvendinimo kelrodžius ir reikalingus išteklius (reikės Strateginio valdymo įstatymo pakeitimo).
- Nacionalinis pažangos planas rengiamas pagal svertinių iniciatyvų žemėlapij.
- Nuostata dėl personalizuotos lyderystės įgyvendinant viziją:

Už „Lietuva 2050“ įgyvendinimo valdymą – Lietuvos ateities viziją įgyvendinančio NPP parengimą, NPP įgyvendinimo priežiūrą, valstybės strategijų, strateginio ir programavimo lygmens dokumentų peržiūrą – **yra atsakingas šį darbą nuolat dirbantis Vyriausybės įgaliotasis aukšto (ne žemesnio kaip Vyriausybės kanclerio pavaduotojo) lygio pareigūnas <...>.**

- Valstybės pažangos tarybos vaidmens įgalinimas:

[aukšto lygio pareigūnui] talkina Vyriausybės kanceliarijos Strateginio valdymo grupė, o taip pat jos sudėtyje esantis **nuolat dirbantis Valstybės pažangos tarybos sekretoriatas.**

- Nuostata dėl bendrakūrėjų ir vizijos kūrimo veiklos tęstinumo:

Bus **siekama išlaikyti ir prie Lietuvos ateities vizijos kūrimo prisidėjusių kūrėjų bendruomenę ir ją plėsti.** Pokalbiai apie ateitį ir toliau bus įvairiomis formomis tęsiami Lietuvos miestuose ir miesteliuose, taip siekiant įtraukti žmones į vizijos įgyvendinimą ir ugdyti ateities raštingumą.

Rodikliai

Apsvarstęs gautus pasiūlymus, Ateities komitetas siūlo projekte pateikto rodiklių rinkinio nekeisti.

Apibendrinimas

Svarbiausi pakeitimai ir papildymai

- Išgryninta struktūra
- Valstybė kaip Respublika
- Tapatybės ir vertybių akcentai
- Švietimo kaip pažangos flagmano misija
- Aiškesnė užsienio politikos kryptis
- Saiko ekonomika
- Stipresnės įgyvendinimo nuostatos

Komunikacija ir įtraukimas

Kas įvyko?

- ◆ Bendrakūrėjų padėkos renginys.
- ◆ Vizijos tekstas pritaikytas ir iškomunikuotas skirtingus poreikius turintiems asmenims.
- ◆ Pokalbiai apie ateitį su VPT nariais: daugiakultūrė Lietuva (Vilniaus raj.), žiniasklaidos ateitis (Joniškis).
- ◆ Creative shock sveikinimo žodis ir kūrybinės ateities raštingumo dirbtuvės studentams.
- ◆ Folk mokyklos studentams kūrybinės ateities raštingumo.

Kas įvyko?

„Lietuva 2050“ komunikacijos idėjų maratonas studentams

Nugalėjo šūkis

TIK TU GALI NUSPREŠTI, AR NORI SKĘSTI

Kur ateitį,
dėvėk
pasididžiavimą.

Sužinok
Lietuva2050
viziją.

 Lietuva
2050

karTU

Kas būtų LieTUva
be TU?

www.Lietuva2050.lt

Kas toliau?

Komunikacija, kurios tikslas „Lietuva 2050“ žinomumo didinimas ir palaikymo vizijai skatinimas.

- ◆ Parengtas „Lietuva 2050“ stiliaus vadovas.
- ◆ Vizijos „Lietuva 2050“ pristatymo kampanija.
- ◆ Pokalbiai apie ateitį: bent 4 per metus.
- ◆ Tęsiama ekspertinė komunikacija, viešinimas socialiniuose tinkluose, naujienlaiškis.

Kas toliau?

Įtraukimas, kurio tikslas, kad iki 2050-ųjų kiekviena/as Lietuvos žmogus žinotų apie viziją ir norėtų prisidėti prie jos įgyvendinimo.

- ◆ Bendrakūrėjų tinklo išlaikymo ir plėtros planas kuriamas kartu su bendrakūrėjais.
- ◆ Bendrakūrybos įvertinimas: bendrakūrėjų apklausa apie jų patirtį kuriant „Lietuva 2050“.
- ◆ Juodųjų gulbių dirbtuvės.
- ◆ Ateities raštingumo ugdymas: edukatorių ir jaunimo lyderių apmokymas ir medžiagos parengimas.
- ◆ Spektaklio ir atviro rato diskusijų kelionė po Lietuvą (?).

Lietuvos ateities vizija

Kelrodė Lietuva: valstybė,
kurioje noriu gyventi ir kurti.
Valstybė, kurią noriu saugoti.

Susipažink →

Lietuva2050.lt

LIETUVOS
RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖ

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SEIMAS

Strata

Vilniaus
universitetas